

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2026

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. MAGHIARĂ MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII, METODICA
PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LB. MAGHIARĂ MATERNĂ ȘI ÎN LB. ROMÂNĂ ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura maternă (30 de puncte)

Rutoldó fölmászott a Nagyszederfára és átnézett Tupakka kertjébe.

– Nahát, ez vérlázító – morogta. – Még mindig jókedvű.

Valóban, Tupakka, odaát a nagy kontyú fák meg a hetyke vetemények között, eléggé vérlázítóan derűs volt. Vérlázító mosoly virágzott vérlázító bajsza alatt, és kilométeres szakála is vérlázító-vidáman fodrozódott a szélben. S ha mindez csak ma volna így?! Ki bánná! De hogy háromszázhatvanöt éve egyfolytában?! Kedvtelve tesz-vesz a kertjében, kever-kavar, fűtyörészik, brummog, dalokat döngécsel, ás, kapál, veteményez, szüretel, olt, nyes, forgat, tölt, hurul... és derűs, mint egy szeptemberi délután.

– Na, ebből elegendem volt! – mondta magának Rutoldó. – Hogy valaki, aki eredendően mirgő-morgó, zsörtölődő, házsártos vénség, háromszázhatvanöt évig derűs legyen, az mégiscsak sok! Majd teszek én a te jókedvedről!

Rutoldó arca villogott, mint egy nyári zivatar, aztán hangosan elnevette magát, macskaügyesen lekúszott a Nagyszederfáról, fölkapott egy icurka-picurka kavicsot, és dolgozni kezdett: az icurka-picurka kavicsot beletekerte egy papírszalvétába, s szalvétástul beletekerte egy gyufásdobozba, a gyufásdobozt ragasztószalaggal körületekerte, nehogy egykönnyen ki lehessen nyitni, elővett tíz ív hófehér csomagolópapírt, beléjük csomagolta a gyufásdobozt, az egészet jó erősen átkötötte tíz méter cukorspárgával, előkotort egy papírdobozt, belehuppantotta a tíz méter cukorspárgával átkötött csomagot, a papírdobozt leragasztotta, beletekerte húsz lepedő nagyságú, ultramarinkék műanyag fóliába, a műanyag fóliára rátekert vagy ötven méter alumíniumdrótot, s az összedrótzott batyut betette egy jókora vékába, a vékát leborította egy lazsnakkal, a lazsnakot zsákvarró tűvel hozzávarrta a véka szájához, s egyúttal boldogan sóhajtott egyet. Nna! Aztán előkeresett egy tintaceruzát, megnyálazta, és nagy ákombákom betűkkel ráírta a lazsnakra: TUPAKKA. És kisebb ákombákom betűkkel: Tartalma: kincs!

És már vitte is a postára.

Másnap viszi ám a postás a csomagot Tupakkának. Rutoldó, usgyi, föl a Nagyszederfára. Dörzsölgette a kezét, jókat vihorászott. Na, majd mindjárt elpárolog a te nagy, háromszázhatvanöt éves derűd!

Tupakka a csomagot letette a kertje közepébe, megnézte jobbról, megnézte balról, aztán hozzákezdett: fogott egy nagy ollót, levágta a vékáról a lazsnakot, kiemelte az ultramarinkék műanyag batyut, letekerte róla az ötven méter alumíniumdrótot, lehámozta a húsz műanyag lapot. Na, most üti meg a guta – gondolta Rutoldó, amikor Tupakka a leragasztott papírdobozhoz ért, de Tupakka, oda se neki, szép nyugodtan levagdosta a ragasztószalagokat a papírdobozról, kiemelte belőle a cukorspárgával átkötött csomagot, türelmesen kibogozta a csomót, és a tíz méter cukorspárgát takaros gombolyagba tekerte, egyenként leszedegette mind a tíz ív hófehér csomagolópapírt, még arra is vigyázott, nehogy beszakadozzanak – na most, reménykedett újra Rutoldó, csak elfutja a pulykaméreg, amikor megtalálja a ragasztószalagokkal körületekert gyufásdobozt, de ezúttal is tévedett. Tupakka a legnagyobb nyugalommal bajmólódott a skatulya kiszabadításával, kinyitotta, kiteregette a papírszalvétát, és máris ott feküdt a tenyerén az icurka-picurka kavics.

– Na, durranj már szét a méregtől! – biztatta Rutoldó, és majd szétdurrant a méregtől odafent a Nagyszederfán, mert Tupakka nemhogy szétdurranj nem akart, hanem éppenséggel fűlig ért a szája, olyan boldogan mosolygott, hogy ahhoz képest az elmúlt háromszázhatvanöt év derűje kókadozásnak tűnt.

– Na végre, csakhog megvagy! – kiáltott Tupakka, és a szívéhez szorította az öklébe zárt kavicsot.

– Mi az ördög van meg? Mit örül ez ennyire egy kavicsnak?! – dühöngött Rutoldó, és majd leesett mérgében a Nagyszederfáról.

Tupakka fogott egy ásót, gödröt ásott, beleejtette a kavicsot (vagy talán nem is kavics volt?), betemette, a lajt nagyságú öntözőkannájában hozott egykúnyi vizet, rázúdította az elvetett kavicsra, és Rutoldó döbbenet láttá, hogy megmozdul a kavics fölött a föld, kidugja a fejét egy zöld hajtás, szemmel láthatóan nő, már Tupakka térdéig ér, már magasabb is, mint Tupakka. Semmi kétség, ez egy fa, odanézz, már magasabb, mint a kert legöregebb fája, már magasabb, mint a Nagyszederfa, odanézz, csak nő szakadatlan, már majdnem az égig ér, karéjos levelein csodák világítanak, mesék szikráznak, nevetés hallik felőle, sírás, folyók csobogása, erdők zúgása, városok villannak fel a leveleken, kastélyok, udvarházak, hegyek, völgyhajlatok. Zúgott a fa diadalmasan.

– A fene egye meg – morgott Rutoldó –, már a kavicsokban sem lehet megbízni.

(Lázár Ervin: A csomag)

1. Nevezze meg a mese szereplőit, és mutassa be a köztük lévő viszonyt! **2 pont**
 2. Foglalja össze az eseményeket 4 mondatban! **4 pont**
 3. Írjon egy-egy rokon értelmű szót a következő szavakhoz!
vérlázító, szakadtlan **2 pont**
 4. Szótagolja a következő szavakat!
belehuppantotta, alumíniumdrótot **2 pont**
 5. Illessze a Nagyszederfa szóhoz a -val/-vel valamint -hoz/-hez/-höz toldalékok megfelelő alakját, és írja le a kapcsolódó hangtani törvényt! **3 pont**
 6. Írjon ki a szövegből egy kérdést és egy felkiáltást! **2 pont**
 7. Alakítsa át az *Es már vitte is a postára.* mondatot úgy, hogy a következő beszédszándékokat fejezze ki!
a. érdeklődés b. csodálkozás c. óhaj **3 pont**
 8. Írja ki a *Tupakka nem akart szétdurrani.* mondatból
a. a teljes alanyi szerepű kifejezést;
b. a teljes tárgyi szerepű kifejezést! **2 pont**
 9. Mutasson be 8–10 mondatban 4 különbséget a népmese és a műmese között! **10 pont**
- Megjegyzés:** Pontot ér a helyesírás és nyelvhelyesség (1 pont) valamint a szövegterjedelem betartása (1 pont)

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (30 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

Odată, într-o zi apăsătoare cu zăpușeală, ședeau vreo zece-unsprezece copii pe treptele de piatră, așteptând-o pe Momo, plecată pentru scurtă vreme ca să mai colinde prin împrejurimi, după cum obișnuia uneori. Pe cer se iveau nori mari, negri. Probabil că în curând urma să izbucnească o furtună.

– Mai bine m-aș întoarce acasă, spuse o fetiță venită cu un frățior mititel. Mie mi-e frică de fulgere și tunete.

– Dar acasă? Întrebă un băiețel cu ochelari. Acasă nu ți-e frică?

– Ba da, răspunse fetița.

– Atunci poți la fel de bine să rămâi și aici, spuse băiatul.

Fetița ridică din umeri și dădu din cap.

(Michael Ende, Momo)

1. Alcătuiți câte un enunț în care să folosiți corect următoarele paronime: **abil, agil.** **4 puncte**
2. Transcrieți, din textul dat, două cuvinte derivate. **2 puncte**
3. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în secvența **Acasă nu ți-e frică?** **4 puncte**
4. Menționați funcția sintactică a substantivelor din propoziția *Pe cer se iveau nori mari, negri.* **4 puncte**
5. Scrieți, din fragmentul dat, o propoziție secundară. **1 punct**

6. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența la *genul epic* a unui *text literar în proză*, inclus în programa de examen. **15 puncte**

În elaborarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:

- precizarea a două trăsături ale *genului epic*, existente în *textul literar în proză* selectat;
- prezentarea detaliată a celor două trăsături ale *genului epic* precizate, valorificând opera literară în proză aleasă;
- susținerea unei opinii referitoare la mesajul *textului literar în proză* selectat.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului de la punctul 6 este la alegere. Pentru **conținutul** eseului veți primi **10 puncte**, iar pentru **redactarea** acestuia veți primi **5 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *ortografie, punctuație* – 1 punct; *așezare în pagină și lizibilitate* – 1 punct; *încadrare în limita de spațiu indicată* – 1 punct).

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

A. Metodica predării activităților în limba maghiară maternă în învățământul preșcolar

(15 puncte)

Az érvényben levő koragyermeckori curriculumnak megfelelően a nyelvi-kommunikációs fejlődés, az olvasás és írás alapozása terület fejlődési dimenziói szerint az óvodáskorú gyermektől elvárt viselkedésmutatók a következők:

A fejlődés dimenziói	A gyermek viselkedésmutatói:
<i>Szóbeli közlések különböző kommunikációs kontextusban</i>	2.1 képes gondolatai, érdeklődése, szükségletei, tettei, saját érzelmei egyértelmű kifejezésére; 2.2 tiszteletben tartja a beszéd szabályszerűségeit a különféle kommunikációs kontextusokban; 2.3 szókincse folyamatosan gazdagodik.

(Részlet a koragyermeckori nevelés curriculumából, jóváhagyási szám: 5596/16.12.2019)

Írjon értekezést körülbelül 1 oldal terjedelemben *Visszamesélés nagycsoportban* címmel figyelembe véve a következő szempontokat:

- körülményeinek megteremtése
- módszerei, eljárásai, eszközei
- a tevékenység didaktikai mozzanatai!

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása.

B. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar (15 puncte)

Prezentați trei etape ale unei activități didactice de *lectură după imagini*, domeniul experiențial *Limbă și comunicare*, nivel de studiu 5-6 ani, temă anuală de studiu *Când/cum și de ce se întâmplă?*.

În prezentare, veți avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a trei dintre etapele activității precizate;
- descrierea etapelor menționate.